

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

23

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa
Kraków 2005

Kolegium Wydawnicze Muzeum Historycznego Miasta Krakowa /

Editorial Board of the Historical Museum of the City of Krakow:

Michał Niezabitowski (przewodniczący / President)

Elżbieta Firlet

Ewa Gaczoł

Grażyna Lichończak-Nurek

Wacław Passowicz

Stanisław Piwowarski

Jacek Salwiński

Maria Zientara

Krzysztofory. Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa /

Krzysztofory. Scientific Bulletin of the Historical Museum of the City of Krakow

Redaktor / Editor:

Anna Biedrzycka

Współpraca redakcyjna / co-editor:

Monika Burzyńska

Projekt graficzny / Graphic Design:

Monika Wojtaszek-Dziadusz

Ilustracje / Illustrations:

Ł. Biały, J. Bober, A. Drozdowski, S. Dryja, J. Firlet, P. Guzik, H. Hermanowicz, I. Krieger,

J. Korzeniowski, R. Korzeniowski, B. Kostuch, J. Kozina, F. Mielczarek, F. Nowicki,

U. Oettingen, B. Ostafin, A. Piwowarczyk, W. Plewiński, B. Siklucka, M. Studnicki,

P. Tomczyk, E. Witecki, E. Zaitz

Konsultacja językowa streszczeń na język angielski / Language consultation of summaries into English:

Piotr Mierzwa

Skład, przygotowanie do druku / Typesetting:

„AKNET” Krzysztof Kogut, www.aknet.biz.pl

Druk / Printing:

DjaF

Wydawca / Publisher:

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa / The Historical Museum of the City of Krakow

Rynek Główny 35

31-011 Kraków

tel. 012-619-23-00

www.mhk.pl

e-mail: dyrekcja@mhk.pl

© Copyright by Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, 2005

ISSN 0137-3129

Kronika teatralna Krakowa 1957/1958

PAŃSTWOWY STARY TEATR
im. HELENY MODRZEJEWSKIEJ

STARY TEATR, ul. Jagiellońska 1

TEATR POEZJI
(z dniem 26 XI 1957 przemianowany na
TEATR KAMERALNY)
ul. Bohaterów Stalingradu 21

Dyrektor i kierownik artystyczny:
Roman Zawistowski (do 30 IX 1957),
Władysław Krzemiński (od 1 X 1957)
Wicedyrektor i zastępca kierownika artystycznego:
Bolesław Szlosek
Kierownik literacki: Leszek Herdegen

Premiery:

STARY TEATR

P. Corneille – S. Wyspiański, *Cyd*, reżyseria: R. Zawistowski, scenografia: W. Lange, premiera: 8 IX 1957, liczba przedstawień: 48.

Obsada: H. Gryglaszewska, M. Kościałkowska, W. Kruzszevska, D. Michałowska, C. Niedźwiedzka, J. Adamski, L. Herdegen, B. Loedl, K. Orzechowski, P. Pawłowski, Z. Rzuchowski, J. Sykutera, A. Szymański, T. Śliwiak.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Wielki Cyd*, „Gazeta Krakowska” 1957, nr 223; A. Mianowska *Dziwna kariera Cyda*, „Gazeta Krakowska” 1957, nr 255; T. Kudliński, *Ojciec Szimena żyje rodzica...*, „Tygodnik Powszechny” 1957, nr 38; Z. Greń, *Aktor. Poezja. Dramat*, „Życie literackie” 1957, nr 39.

G.B. Shaw, *Nigdy nic nie wiadomo*, przekład: F. Sobieniowski, reżyseria: R. Niewiarowicz, scenografia: M. Warzecha, premiera: 14 XII 1957, liczba przedstawień: 84.

Obsada: M. Bednarska, K. Brylińska, H. Kuźniakówna, H. Kwiatkowska, E. Dobrzański, Z. Filus, W. Sadecki, L. Stępowski, K. Witkiewicz, R. Wroński.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Konwencjonalnie i wesoło*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 9.

J. Jurandot, *Trzeci dzwonek*, reżyseria: Z. Mrożewski, scenografia: L. Minticz i J. Skarżyński, premiera: 6 III 1958, liczba przedstawień: 60.

Obsada: M. Ciesielska, H. Galińska, Z. Jaroszevska, J. Zielińska, K. Chamiec, J. Dwornicki, L. Herdegen, B. Loedl, W. Ruszkowski, L. Stępowski, J. Sykutera, R. Wroński, J. Zabierzowski.

Recenzje:

L. Herdegen, *Prawdziwa nieprawda*, „Dziennik Polski” 1958, nr 54; H. Vogler, *Udany teatr Jurandota*, „Dziennik Polski” 1958, nr 76; O. Jędrzejczyk, *Stare, ale jare, czyli komu bije dzwonek*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 77; Z. Greń, *Współczesne streszczenia świata*, „Życie literackie” 1958, nr 16; L. Flaszen, *Lekcja mrugania*, „Echo Krakowa” 1958, nr 106.

T. Williams, *Tramwaj zwany pożądaniem*, przekład: E. Cękałski, reżyseria: W. Krzemiński, scenografia: W. Krakowski, układ muzyczny: A. Kluczniok, premiera: 23 V 1958, liczba przedstawień: 137.

Obsada: K. Brylińska, M. Kamińska, H. Kwiatkowska, Z. Niwińska, I. Olszewska, K. Ostaszewska, M. Sadecka, H. Smólska, I. Wiśłocka, J. Adamski, K. Chamiec, E. Dobrzański, J. Jabczyński, T. Jurasz, Z. Rzuchowski, W. Sadeccki, J. Sykutera, R. Wójtowicz, Z. Zazula, M. Ziobrowski.

Recenzje:

H. Vogler, *Tramwaj zwany pożądaniem*, „Dziennik Polski” 1958, nr 149; H. Vogler, *Powrót do teatru*, „Teatr i Film” 1958, nr 15.

(...) reżyser *Tramwaju* w Starym Teatrze dał jedno z najlepszych, najdojrzalszych przedstawień krakowskiego sezonu. Władysław Krzemiński narzucił znakomite tempo, nie dopuścił do historycznej egzaltacji lub trzeciorzędnej sensacyjności, wydobyl natomiast z subtelną przenikliwością nerwową, gorącą, podniecającą atmosferę Południa, jaką przesycona jest ta

sztuka. Sugestywne, rozzdzierające tło muzyczne (układ Alojzego Klucznika), dekoracje, z jakimś pierwotnym i brutalnym autentyzmem narzucające wizję murzyńskiego przedmieścia Nowego Orleanu (projektował Wojciech Krakowski) – każdy z tych elementów wykorzystał reżyser bezwzględnie, ale taktownie. Nie próbował odczytać i narzucać sensu metafory. Dopiero po wyjściu z teatru mamy czas zastanowić się nad problematyką obrazu, nad układem i proporcjami namiętności – nie tylko w Nowym Orleanie lecz w świecie współczesnym. Krzemiński z realizmem i precyzją odsłonił w tej sztuce mechanikę psychologii i instynktów – i odkrył w tym, jak się zdaje, sferę swych rzeczywistych uzdolnień i zainteresowań. (...)

Fragment recenzji: Z. Greń, *Południe i wiek XX*, „Życie Literackie” 1958, nr 26.

J. Deval, *Mademoiselle*, przekład: J. Kott, reżyseria: R. Nie-wiarowicz, scenografia: L. Minticz i J. Skarżyński, premiera: 3 VII 1958, liczba przedstawień: 118.

Obsada: M. Bednarska, K. Brylińska, M. Ciesielska, E. Wawrzoniówna, J. Zaklicka, E. Dobrzański, T. Jurasz, W. Ruszkowski, J. Sopoćko, L. Stępowski, J. Sykutera.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Nieschematyczny happy end*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 216; L. Flaszen *Kangur w konfederacie*, „Echo Krakowa” 1958, nr 218.

TEATR KAMERALNY

H. de Montherland, Port Royal, przekład: J. Kott, reżyseria: J. Kreczmar, scenografia: W. Krakowski, premiera: 15 XII 1957, liczba przedstawień: 43.

Obsada: H. Gallowa, Z. Jaroszevska, A. Kamińska, A. Klońska, W. Kruszevska, Z. Markowska, K. Ostaszewska, R. Próchnicka, M. Sadecka, Z. Więclawówna, I. Wiśłocka, J. Zaklicka, J. Zmijewska, J. Adamski, J. Daniel, J. Krzywdziak, Z. Mrozevski, W. Neubelt, W. Olszyn, J. Sopoćko, J. Zawirski, M. Żarnecki.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Godność nasza leży w myśli...*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 5; Z. Greń *Brama królewska*, „Życie Literackie” 1958, nr 3; T. Kudliński, *Port Rogal*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 4; L. Flaszen, *Dziś same pochwały*, „Echo Krakowa” 1958, nr 28; J. Lau, *Zwycięstwo tylko moralne*, „Argumenty” 1958, nr 3; L. Jabłonkówna, *Dramat idei czy charakterów*, „Teatr i Film” 1958, nr 5.

T. Rittner, *Don Juan*, reżyseria: W. Krzemiński, scenografia: T. Kantor, premiera: 1 II 1958, liczba przedstawień: 66.

Obsada: M. Ciesielska, I. Olszewska, H. Smólska, J. Daniel, K. Meres, T. Wesołowski, M. Ziobrowski.

Recenzje:

A. Mianowska, *Rzecz o donżuanach*, „Dziennik Polski” 1958, nr 27; O. Jędrzejczyk, *Recenzja rozdwojona*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 39; H. Vogler, *Don Juan z podtekstem*, „Dziennik Polski” 1958, nr 40; Z. Greń, *Don Juan bez Komandora*, „Życie Literackie” 1958, nr 8.

Stary Teatr im. H. Modrzejewskiej, 1958, Tramwaj zwany pożądaniem T. Williamsa, Z. Niwińska – Blanche, W. Sadecki – Stanley, fot. A. Drozdowski

M. de Ghelderode, *Jaki piękny dzień*, przekład: Z. Stolarek, reżyseria: J. Kaliszewski, scenografia: J. Szajna, muzyka: J. Kaszycki, ruch plastyczny: Z. Więclawówna, prapremiera: 29 III 1958, liczba przedstawień: 24.

Obsada: H. Gryglaszewska, H. Kwiatkowska, Z. Więclawówna, Z. Filus, S. Gronkowski, J. Krzywdziak, W. Neubelt, J. Nowak, W. Olszyn, P. Pawłowski, M. Słojkowski, T. Śliwiak, K. Witkiewicz, R. Wójtowicz, J. Zawirski, M. Żarnecki.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *I nie miłować ciężko, i miłować*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 86; T. Kudliński, *Pantagleize*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 17; Z. Greń, *Dzyndzel rewolucyjny*, „Życie Literackie” 1958, nr 17; K. Brończyk, *Ghelderode na scenie krakowskiej*, „Kierunki” 1958, nr 21; J. Szczawiński, *Ghelderode czy Salvadore Dali?*, „Współczesność” 1958, nr 18 (8); K. Barnas, *Pantagleize*, „Teatr” 1958, nr 17.

J. Krzysztoń, *Bogowie deszczu*, scenariusz teatralny i reżyseria: J. Grotowski, scenografia: L. Jankowska i A. Tośta, montaż muzyki: J. Kaszycki, ruch plastyczny: Z. Więclawówna, prapremiera: 4 VII 1958, liczba przedstawień: 47. Obsada: H. Gryglaszewska, M. Kościółkowska, R. Próchnicka, Z. Więclawówna, L. Herdegen, T. Śliwiak, Z. Zazula.

Recenzje:

Zastępca, *Sensacyjny pojedynek: reżyser contra autor*, „Echo Krakowa” 1958, nr 159; Z. Greń, *Bogowie deszczu*, „Dzien-

nik Polski” 1958, nr 165; J. Passakas, *Bogowie deszczu*, „Kierunki” 1958, nr 33; O. Jędrzejczyk, *Analiza problemu na wieży tęsknot*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 211; T. Kudliński, *Skądże bogowie?*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 40; W. Natanson, *O młodości*, „Teatr” 1958, nr 16; K. Barnas, *Bogowie deszczu*, „Teatr” 1958, nr 16; J. Falkowski, *Z Jerzym Grotowskim w teatrze*, „Współczesność” 1958, nr 30 (20).

L. Pirandello, *Henryk IV*, przekład: Z. Norblin-Chrzanowska, reżyseria: J. R. Bujański, scenografia: W. Krakowski, ilustracja muzyczna: A. Zarubin, premiera: 12 VII 1958, liczba przedstawień: 66.

Obsada: Z. Jaroszevska, H. Kuźniakówna, B. Cudzych, J. Daniel, Z. Filus, S. Gronkowski, T. Jurasz, J. Kaliszewski, M. Słojkowski, J. Zawirski, Z. Zazula.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Zasada kontrastu*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 221; H. Vogler, *Bardzo mądry, ale trochę ponury staruszek*, „Dziennik Polski” 1958, nr 223.

Imprezy pozaplanowe:

STARY TEATR

A. Hopwood, *Jutro pogoda*, przekład: R. Ordyński, adaptacja i opracowanie dramaturgiczne: W. Krzemiński, reżyseria: T. Wesołowski, scenografia: T. Grondal, premiera: 1 VI 1958, liczba przedstawień: 22.

Obsada: K. Brylińska, H. Kuźniakówna, I. Olszewska, H. Smólska, J. Jabczyński, B. Loedl, K. Meres.

Spektakle kontynuowane:

STARY TEATR

P. de Marivaux, *Druga pułapka miłości*, premiera: 25 V 1957

R. Niewiarowicz, *Znajda*, premiera: 1 VI 1957

F. G. Lorca, *Czarująca szewcowa*, premiera: 27 VII 1957

TEATR KAMERALNY

G. B. Shaw, *Święta Joanna*, premiera: 12 II 1956

A. de Benedetti, *Szkarłatne róże*, premiera: 15 X 1956

O. Wilde, *Brat marnotrawny*, premiera: 5 XII 1956

J. Anouilh, *Antygona*, premiera: 12 I 1957

H. Ibsen, *Dzika kaczka*, premiera: 14 IV 1957

E. Ionesco, *Krzeseła*, premiera: 29 VI 1957

Wydarzenia sezonu:

Gościnne występy Serbskiego Teatru Narodowego na scenie Starego Teatru; goście zaprezentowali dwa spektakle: 29 III 1958 – D. Lebovič i A. Obrenovič, *Himmel Kommando* 30 III 1958 – J. S. Popovič, *Nadęta parweniuszka* W kwietniu 1958 roku aktorka Starego Teatru – Zofia Jaroszevska – otrzymała nagrodę m. Krakowa za całokształt osiągnięć artystycznych.

PAŃSTWOWY TEATR

im. JULIUSZA SŁOWACKIEGO

Dwie sceny:

Scena Teatru im. J. Słowackiego, pl. św. Ducha 1

Scena w klubie ZZK, ul. św. Filipa 6

Dyrektor i kierownik artystyczny: Bronisław Dąbrowski

Wicedyrektor: Marian Kramarski

Kierownik literacki: Alfred Woycicki

Kierownik muzyczny: Franciszek Barfuss

Premiery:

Scena przy pl. św. Ducha 1

J. Cocteau, *Orzeł dwugłowy*, przekład: J. Sell i J. Piotrowska, inscenizacja i reżyseria: K. Borowski, scenografia: A. Cybulski, muzyka: Fr. Barfuss, prapremiera polska: 12 X 1957, liczba przedstawień: 25.

Obsada: R. Fiałkowska, M. Malicka, E. Fulde, R. Pietruski, W. Woźnik, W. Szklarski.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Tym, którzy sykają*, „Gazeta Krakowska” 19–20 X 1957; H. Vogler *Dwugłowy orzeł bez jednej głowy*, „Dziennik Polski” 20–21 X 1957; T. Kudliński *Dwugłowy Cocteau*, „Tygodnik Powszechny” 3 XI 1957.

St. Wyspiański, *Wyzwolenie*, inscenizacja i reżyseria: B. Dąbrowski, scenografia: A. Stopka, muzyka: A. Malawski, premiera spektaklu inaugurowała obchody „Roku Wyspiańskiego”: 28 XI 1957, liczba przedstawień: 108.

Obsada: S. Zaczyk, T. Burnatowicz, W. Nowakowski, J. Bączek, A. Słociński, J. Norwid, E. Solarski, M. Malicka, I. Szramowska, M. Nowotarska, M. Klejdysz, M. Darecka, E. Fulde, M. Jastrzębski, L. Ruszkowski, M. Cebulski, K. Podgórski, Wł. Woźnik, St. Jędrzejewski, W. Macherski, T. Szybowski, R. Stankiewicz, T. Białkowski, K. Hanzel, I. Morawska, M. Górkiwicz, W. Szklarski, W. Zatwarski, A. Żuliński, M. Szczerski, M. Jabłoński, A. Klimczak, St. Skalski, A. Kruczyński, K. Wiczorek, K. Meyer, J. Różyńska, M. Świętoniowska, A. Walewska, H. Zaczek.

Recenzje:

Z. Greń, *Wyspiański bez mistyfikacji*, „Życie Literackie” 8 XII 1957; B. Dąbrowski, *Trzeba coś zrobić, co by od nas zależało*, „Dziennik Polski” 28 XI 1957; H. Vogler, *Teatr ogromny. W 50-lecie zgonu jego twórcy*, „Dziennik Polski” 8–9 XII 1957; O. Jędrzejczyk, *Sprawy ważne i bolesnie współczesne*, „Gazeta Krakowska” 1 XII 1957; Jaszcz, *Wyzwolenie w teatrze po półwieczu*, „Trybuna Ludu” 13 XII 1957; XXX, *W Teatrze Słowackiego – przedstawienie*, „Echo Krakowa” 14–15 XII 1957; J.A. Szczepański, *Wyzwolenie – wielki dramat polityczny*, „Trybuna Ludu” 4–5 XII 1957; K. Brończyk, *Wyzwolenie w Krakowie*, „Kierunki” 5 I 1958; E. Csato, *Romantyk przeciw romantyzmowi*, „Sztandar Młodych” 4 III 1958; T. Kudliński, *Kto jesteś, widmo olbrzymie?*, „Tygodnik Powszechny” 22 XII 1957; J. Kott, *Wielka Zielona Gęś Wyspiańskiego z bardzo polskim finałem*, „Przegląd Kulturalny” 1958, nr 1; A. Świdorska, *Wyzwolenie w Krakowie*,

Teatr im. J. Słowackiego, 1957, *Wyzwolenie S. Wyspiańskiego*, S. Zaczyk – Konrad, M. Malicka – Muza, fot. A. Drozdowski

„Słowo Powszechne” 7 I 1958; E. Csato, *W związku z premierami Wyzwolenia*, „Teatr i Film” 1958, nr 3–5.

(...) Nareszcie mamy w Krakowie pokaz prawdziwego wielkiego teatru narodowego, tak długo oczekiwana realizację wizji „teatru ogromnego”. (...) Było to chyba pierwsze w historii polskiego teatru *Wyzwolenie*, w którym jego satyryczny charakter został wydobyty z taką pasją i jasnością; narodowe „świętości nie szargać” buntowało się dotąd przeciw temu. Cały ten świat kukieł, teatralnych rekwizytów, kabotyńskich gestów, ucieleśnionych – w pierwszym, a także trzecim akcie – szlachecko-inteligencją Polską, oddziaływał z ogromną wyrazistością. (...) Ale największą chyba niespodzianką krakowskiego *Wyzwolenia* był Stanisław Zaczyk jako Konrad. (...) umiał połączyć żar Węgrzyzna z trzeciego aktu z inteligencją Osterwy z aktu drugiego. Nie brakło mu ani jednego akcentu, ani jednej struny, był gniewny, szyderczy, liryczny, buntowniczy, żadnemu z tych nastrojów nie dając się ponieść, nad każdym z nich panując intelektualnie, po męsku. Ta męskość była jedną z najbardziej charakterystycznych cech roli, w tym była jej nowoczesność, ta sama, która stała się miarą triumfu całego krakowskiego *Wyzwolenia*.

Fragment recenzji: H. Vogler, *Przygoda w teatrze*, „Wiadomości Literackie” 1960.

Spektakl został nagrodzony na Ogólnopolskim Festiwalu Dramatów Wyspiańskiego. W maju 1959 roku spektakl został pokazany publiczności w Bratysławie.

F. Dürrenmatt, *Wizyta starszej pani*, przekład: M. Ranicki i A. Wirth, reżyseria: L. Zamkow, scenografia: A. Cybulski, muzyka: L. Kaszycki, premiera: 1 III 1958, liczba przedstawień: 47.

Obsada: K. Meyer, L. Zamkow, R. Pieruski, W. Macherski, I. Hrehorowicz, K. Szyszko-Bohusz, W. Woźnik, W. Niedziałkowska, M. Świętoniowska, H. Zaczek, S. Jędrzejewski, E. Fulde, R. Stankiewicz, E. Solarski, M. Jabłoński, A. Kruczyński, A. Klimczak, M. Górkiewicz, J. Bączek, M. Szczerski, K. Podgórski, E. Stojowska, E. Dankiewicz, M. Darecka, J. Norwid, K. Wieczorek, A. Żuliński, F. Sarnowski, T. Szybowski, W. Zatwarski, A. Słociński.

Recenzje:

Z. Kałużyński, *Dürrenmatt, czyli fatalizm dobrobytu*, „Polityka” 15 III 1958; Z. Greń, *Dürrenmatt koniec wieku ideologii*, „Życie Literackie” 23 III 1958; H. Vogler, *Starsza pani odwiedza Kraków*, „Dziennik Polski” 23–24 III 1958; T. Kudliński, „*Wizyta starszej pani*”, „Tygodnik Powszechny” 15 III 1958; O. Jędrzejczyk, *Wizyta i powrót*, „Gazeta Krakowska” 9. III 1958; J. Szczawiński, *Wizyta za wizytą*, „Kierunki” 1 VI 1958; M. Czernerle, *Dwie „Wizyty starszej pani*”, „Teatr i Film” 1958, nr 8.

A. Grzymała-Siedlecki, *Popas króla jegomości*, reżyseria: K. Fabisiak, scenografia: A. Stopka, muzyka: S. Wiechowicz, premiera: 29 V 1958, liczba przedstawień: 114.

Obsada: K. Podgórski, A. Kruczyński, T. Burnatowicz, A. Matusiakówna, K. Szyszko-Bohusz, J. Korecka, E. Stojowska, J. Baronówna, M. Jastrzębski, M. Cebulski, M. Jabłoński, H. Chaniecka, M. Gella, J. Bączek, W. Zatwarski, R. Fiałkowska, M. Nowotarska, M. Darecka, I. Morawska, T. Szybowski, F. Sarnowski, E. Dankiewicz, A. Karzyńska, A. Żuliński.

Recenzje:

Zastępca, *Chcecie komedii – no to ją macie*, „Echo Krakowa” 10 VI 1958.

W maju 1959 roku spektakl obejrzała publiczność w Bratysławie. W lipcu i sierpniu 1960 roku spektakl był wystawiany w Moskwie i Leningradzie.

E. de Filippo, *Filomena Marturano*, przekład: J. Pasenkiwicz, reżyseria: M. Malicka, scenografia: J. Suchowiak, premiera: 10 XI 1957, liczba przedstawień: 50, impreza pozaplanowa.

Obsada: M. Malicka, S. Zaczyk, E. Solarski, B. Janikowska, J. Różyska, H. Zaczek, M. Cebulski, R. Pietruski, A. Klimczak, K. Fabisiak, J. Baronówna, W. Macherski.

Recenzje:

H. Vogler, *Mała wycieczka w przeszłość*, „Dziennik Polski” 17–18 XI 1957; O. Jędrzejczyk, *Uwaga na sentymentalnych!*, „Gazeta Krakowska” 7–8 XII 1957.

Scena Klubu ZZK

M. Pawlikowska-Jasnorzewska, *Dowód osobisty*, reżyseria: K. Fabisiak, scenografia: A. Cybulski, premiera: 9 XI 1957, liczba przedstawień: 99.

Obsada: H. Bąk, M. Stebnicka, K. Fabisiak, L. Castori, M. Gella, H. Chaniecka, M. Świętoniowska, F. Sarnowski, E. Dankiewicz.

Recenzje:

T. Kudliński, *Filomena i Malwina*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 2; Z. Pazdej (P-j) „Zwierciadło” 1957, nr 23.

R. Brandstaetter, *Upadek kamiennego domu*, reżyseria: I. Gall, scenografia: M. Warzecha, prapremiera: 16 III 1958, liczba przedstawień: 18.

Obsada: M. Malicka, B. Zieliński, H. Bąk, S. Skalski.

Recenzje:

S. Polanica, *Nowa sztuka Brandstaettera*, „Słowo Powszechne” 27 III 1958; L. Flaszen, *Parodia mimo woli*, „Echo Krakowa” 8 IV 1958; O. Jędrzejczyk, *Tyrady Marka Galetti*, „Gazeta Krakowska” 28 III 1958; T. Kudliński, *Kamienny dom*, „Tygodnik Powszechny” 13 IV 1958.

M. Bierzewicz, *Bolero*, reżyseria: J. Goliński, scenografia: W. Krakowski, muzyka: F. Barfuss, premiera: 8 V 1958, liczba przedstawień: 14.

Obsada: M. Stebnicka, K. Hanzel, I. Szramowska, H. Zaczek, R. Pietruski, W. Szklarski, K. Wieczorek, H. Bąk, S. Skalski, B. Zieliński.

Recenzje:

W. Vogler, *Niezapomniane Bolero*, „Gazeta Krakowska” 14 V 1958; L. Flaszen, *Dziwna zabawa*, „Echo Krakowa” 29 V 1958.

Imprezy pozaplanowe:

L. Borell, *Przedszkole miłości*, reżyseria: L. Zamkow, scenografia: L. Minticz i J. Skarżyński, prapremiera: 1 VI 1958, liczba przedstawień: 60.

Obsada: R. Pietruski, S. Zaczyk, M. Stebnicka, I. Szramowska, A. Klimczak.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk (j.), *U Borella i w Nowej Hucie*, „Gazeta Krakowska” 27–28 IX 1958; H. Vogler, *Wstępujemy do przedszkola*, „Dziennik Polski”, 20 IX 1958; Zastępca, *Idziemy do przedszkola*, „Echo Krakowa” 17 VI 1958.

W sierpniu 1958 roku spektakl wystawiano w Gdyni i Wrzeszczu.

L. Borell, *Dwie wdowy*, reżyseria: L. Zamkow, scenografia: L. Minticz i J. Skarżyński, prapremiera: 24 VI 1958.

Obsada: M. Stebnicka, I. Szramowska, A. Klimczak, S. Zaczyk, R. Pietruski.

W sierpniu 1958 roku wraz z *Przedszkolem miłości* tego samego autora spektakl wystawiano w Gdyni i Wrzeszczu.

Sztuki kontynuowane:

Scena przy pl. św. Ducha 1

C. Goldoni, *Gbury*, premiera: 19 V 1957.

S. Wyspiański, *Wesele*, premiera: 29 IX 1956.

J. Zawieyski, *Sokrates*, premiera: 26 VII 1957.

J. Anouilh, *Leokadia*, premiera: 23 III 1957.

Scena Klubu ZZK – ul. św. Filipa 6

S. Guitry, *Oddajmy się marzeniu*, premiera: 4 V 1957.

Wydarzenia sezonu:

10 czerwca 1958 roku na ogólnopolskim przeglądzie inscenizacji dramatów Stanisława Wyspiańskiego *Wyzwolenie* otrzymało następujące nagrody: I nagrodę zespołową, I nagrodę reżyserską dla B. Dąbrowskiego, I nagrodę aktorską dla S. Zaczyka (rola Konrada) oraz dwie nagrody aktorskie III stopnia dla T. Białkowskiego i E. Solarzkiego.

28 marca 1958 roku Serbski Teatr Narodowy wystąpił gościnnie na deskach Teatru im. J. Słowackiego ze sztuką Ivo Vojnovič'a, *Maskarada na poddaszu*.

W czerwcu 1958 roku miały miejsce gościnne występy „Compagnie Madeleine Renaud Jean-Louis Barrault” na deskach Teatru im. J. Słowackiego: 3 VI – Moliere, *Mizantrop*, 4–5 VI – J. Anouilh, *Próba, czyli miłość ukarana*.

12 i 13 czerwca 1958 roku Piccolo Teatro di Milano wystąpił gościnnie ze sztuką C. Goldoniego, *Sługa dwóch panów*.

Gościnne występy Opery Bytomskiej na scenie Teatru im. J. Słowackiego: 18 VI 1958 – L. Rydel, *Zaczarowane koło*, 19 VI 1958 – L. Różycki, *Pan Twardowski*, 20 VI 1958 – S. Wyspiański, *Bolesław Śmiały*.

PAŃSTWOWY TEATR LUDOWY

Nowa Huta, os. Teatralne 34

Dyrektor i kierownik artystyczny: Krystyna Skuszanka

Wicedyrektor: Jan Wątroba

Kierownik literacki: Jerzy Zegalski

Premiery:

J. Broszkiewicz, *Imiona władzy*, reżyseria: K. Skuszanka, scenografia: J. Szajna, muzyka: J. Bok, premiera: 19 X 1957, liczba przedstawień: 38.

Obsada: A. Gołębiowska, A. Lutosławska, J. Brzeziński, J. Horecki, L. Komarnicki, R. Kotas, M. Lekszycki, J. Mączka, W. Pawłowicz, F. Pieczka, J. Przybylski, E. Rączkowski, E. Skarga, T. Szaniecki.

Teatr Ludowy, 1957, Imiona Władzy J. Brodzkiewicza, scena zbiorowa, fot. niez.

Recenzje:

Z. Greń, *W imieniu historii*, „Życie Literackie” 1957, nr 43; *Dwugłós o Imionach władzy*: T. Kudliński, *Próba współczesnej tragedii*, B. Mamoń, *Moralitet*, „Tygodnik Powszechny” 1957, nr 44; O. Jędrzejczyk, *Imiona i kłopoty władzy*, „Głos Nowej Huty” 1957, nr 30; O. Jędrzejczyk, *Dramat władzy*, „Gazeta Krakowska” 29 X 1957; H. Vogler, *Współczesne wydarzenie w Nowej Hucie*, „Dziennik Polski” 3–4 XI 1957; L. Flaszen, *Brodzkiewicz w teatr przemieniony*, „Echo Krakowa” 5 XI 1957; Jaszcz, *Dzień powszedni teatrów Krakowa*, „Trybuna Ludu” 26 X 1957.

W lutym 1958 roku spektakl obejrzała publiczność Katowic.

F. Molnar, *Liliom*, przekład: T. Fangrat, reżyseria: J. Zegal-ski, scenografia: M. Stańczak, muzyka: J. Bok, premiera: 31 I 1958, liczba przedstawień: 34.

Obsada: M. Cichocka, B. Czuprynówna, M. Gdowska (zast.), E. Romanow-Horecka, W. Swaryczewska, A. Żubrówka, J. Brzeziński, F. Buratowski, Z. Klucznik (zast.), R. Kotas, M. Lekszycki, T. Luberański, E. Łada-Cybulski, Z. Maklakiewicz, J. Mączka, W. Pyrkosz, W. Rajewski, T. Szaniecki.

Recenzje:

Z. Greń, *Wodewil z morałem*, „Życie Literackie” 1958, nr 7; H. Vogler, *Legenda dramatyczna w Teatrze Ludowym*, „Dziennik Polski” 2–3 III 1958.

T. Karpowicz, *Wracamy późno do domu*, reżyseria: K. Skuszanka, scenografia: M. Garlicki, muzyka: J. Bok, prapremiera: 8 III 1958, liczba przedstawień: 22.

Obsada: M. Gdowska, B. Gerson-Dobrowolska, A. Gołębiowska, H. Jędrzejewska, D. Korolewicz, W. Uziembło, Z. Klucznik, T. Luberański, Z. Maklakiewicz (zast.), F. Pieczka, S. Skarga.

Recenzje:

A.W. Kral, *Próba znalezienia teatru*, „Teatr i Film” 1958, nr 5; J. P. Gawlik, *Dramat mistyfikacji czy mistyfikacja dramatu*, „Dialog” 1958, nr 5; S. Biernacki, *Moralitet prawie współczesny*, „Odra” 1958, nr 12; Z. Greń, *Współczesne streszczenie świata*, „Życie Literackie” 1958, nr 16; O. Jędrzejczyk, *Sine ira et studio*, „Gazeta Krakowska” 22–23 III 1958; L. Flaszen, *Pani Dulska na ponuro*, „Echo Krakowa” 25 III 1958.

N.R. Nash, *Zaklinacz deszczu*, przekład: I. Babel, reżyseria: J. Krasowski, scenografia: J. Szajna, premiera: 18 IV 1958, liczba przedstawień: 56.

Obsada: A. Lutosławska, T. Luberański, F. Matysik, W. Pawłowicz, J. Przybylski, E. Rączkowski, T. Szaniecki.

Recenzje:

S. Otwinowski, *Deszcz, poezja i twórczy zespół*, „Życie Literackie” 1958, nr 28; K. Brończyk, *Amerykański dramat*, „Kierunki” 1958, nr 37; A. Topolnicka, *Amerykanin w Nowej Hucie, czyli Zaklinacz deszczu w Teatrze Ludowym*, „Słowo Powszechne” 5 V 1958; O. Jędrzejczyk, *Chodliwy teatr Ryszarda Nasha*, „Gazeta Krakowska” 25 V 1958; H. Vogler, *Gdzieś daleko w Ameryce*, „Dziennik Polski” 29 V 1958; S. Sieracki, *Zaklinacz deszczu*, „Głos Wyrbeża” 15 VII 1959.

26 i 27 kwietnia 1958 roku spektakl grany był gościnnie w Katowicach.

14 maja 1958 roku spektakl był transmitowany przez telewizję.

C. Gozzi, *Księżniczka Turandot*, przekład: E. Zegadłowicz, inscenizacja i reżyseria: K. Skuszanka i J. Krasowski, scenografia: J. Szajna, muzyka: S. Skrowaczewski, wznowienie: 31 V 1958 – przedstawienie uległo pewnym zmianom inscenizacyjnym (zwłaszcza scenografia), tak iż uznano je za drugą wersję *Księżniczki Turandot*, liczba przedstawień po wznowieniu: 54, łącznie obie wersje: 103.

Obsada: M. Cichocka, B. Czuprynowna, M. Gdowska, A. Gołębiowska, H. Jędrzejewska, D. Korolewicz, A. Lutosławska, E. Romanow-Horecka, W. Uziembło, A. Żubrówka, J. Brzeziński, F. Buratowski, J. Günter (zast.), Z. Klucznik, L. Komarnicki, R. Kotas, G. Kron, M. Lekszycki, T. Luberański, Z. Maklakiewicz, F. Matysik, J. Mączka, J. Mirczewski, W. Pawłowicz, F. Pieczka, J. Przybylski, W. Pyrkosz, W. Rajewski, E. Rączkowski, E. Skarga, T. Szaniecki.

15 i 16 lipca 1958 roku spektakl był prezentowany na scenie Teatru Sarah Bernhardt w Paryżu, w ramach Teatru Narodów. W prasie francuskiej i zagranicznej ukazało się szereg recenzji przedstawień; André Callas, *Plays and Players*, IX 1958:

(...) Teatr Narodów obdarzył nas także fascynującym przedstawieniem polskiego teatru Nowa Huta, który zaprezentował Turandot Goldoniego. Nie była to dawna sztuka włoska, słoneczna komedia, wesoła i raczej głupia, ale dramat inspirowany przez niemiecki ekspresjonizm. Nie oznacza to zarzutu: w rzeczywistości jest to wysoce oryginalna rzecz polskich artystów, którzy podjęli prace na drodze zgodnej z ich temperamentem. Są oni młodym, inteligentnym zespołem, prowadzonym przez dwoje kierowników pełnych idei i dynamicznej energii, Krystynę Skuszankę i Jerzego Krasowskiego.

8 października 1958 roku spektakl Turandot był wystawiony dla telewizji katowickiej – program ogólnopolski.

9–12 października 1958 roku Turandot wystawiana była w Katowicach.

Przedstawienia dla dzieci:

K. Makuszyński, *O dwóch takich co ukradli księżyc*, adaptacja Teatru Ludowego, reżyseria: K. Skuszanka, scenografia: M. Garlicki, prapremiera: 21 XII 1957, liczba przedstawień: 43.

Obsada: M. Gdowska, A. Gołębiowska, H. Jędrzejewska, D. Korolewicz, A. Lutosławska, A. Michałowska, W. Uziembło, J. Brzeziński, J. Horecki, L. Komarnicki, T. Luberański, F. Matysik, W. Pawłowicz, F. Pieczka, J. Przybylski, E. Rączkowski, E. Skarga, T. Szaniecki.

Imprezy pozaplanowe:

A. de Musset, *Świecznik*, reżyseria: R. Kotas, scenografia: M. Garlicki, premiera: 25 IV 1958, liczba przedstawień: 14.

Sztuki kontynuowane:

F. Werfel, *Jakobowski i pułkownik*, premiera: 20 I 1957.

C. Goldoni, *Sługa dwóch panów*, premiera: 9 III 1957.

Z. Laurentowski, *Kot w butach*, premiera: 4 IV 1957.

A. Fredro, *Nowy Don Kiszot*, premiera: 4 VII 1957.

Wydarzenia sezonu:

21 i 22 listopada 1957 roku Teatr Ludowy wystąpił gościnnie w Katowicach, prezentując spektakl *Sługa dwóch panów* w Pałacu Młodzieży.

2 stycznia 1958 roku Józef Szajna został laureatem nagrody artystycznej tygodnika „Przegląd Kultury” za prace scenograficzne w Teatrze Ludowym.

W lutym 1958 roku nagroda Klubu Krytyki Teatralnej przy Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich (Nagroda Krytyki im. Boya-Żeleńskiego) dla K. Skuszanki i J. Krasowskiego.

4–7 lutego 1958 roku Teatr Ludowy wystąpił gościnnie w Katowicach; prezentacja spektakli: *Jakobowski i pułkownik* oraz *Imiona władzy*.

26–27 kwietnia 1958 roku Teatr Ludowy gościnnie wystąpił w Katowicach ze spektaklem *Zaklinacz deszczu*.

W czerwcu 1958 roku Ryszard Kotas otrzymał za pracę aktorską w Teatrze Ludowym, a w szczególności w sztukach *Bohater naszego świata*, *Imiona władzy*, *Liliom*, nagrodę artystyczną krakowskich Juwenaliów studenckich w dziedzinie teatru – Smok 58.

W lipcu 1958 roku Teatr Ludowy wystąpił w Paryżu w ramach Teatru Narodów. Teatr zaprezentował: 15–16 VII *Księżniczkę Turandot* i 17–18 VII *Jakobowskiego i pułkownika*.

MIEJSKI TEATR RAPSODYCZNY

ul. Skarbowska 2

Dyrektor i kierownik artystyczny:

Mieczysław Kotlarczyk

Premiery:

J. Słowacki, *Legends Złote i Błękitne (Piast, Mieczysław, Bolesław Śmiały)*, dramaturgia, inscenizacja i reżyseria: D. Michałowska, współpraca literacka: J. Kurczab, muzyka: J.E. Titz, kierownictwo muzyczne: S. Brożek-Nowotarska, scenografia: M. Raszkowski, plastyka ruchu: H. Duda, grafika: U. Gogulska, premiera: 27 XI 1957, liczba przedstawień: 67.

Obsada: I. Gajdarska, M. Grodyńska, E. Gutowska, D. Jodłowska, B. Kozusznik, A. Kurczab, D. Michałowska, M. Pabiasiówna, K. Prade, K. Rutkowska, K. Serusiówna, Z. Gorzowski, A. Jahołkowski, A. Kawalec, R. Machowski, T. Malak, C. Meissner, A. Morstin, Z. Nicoń, T. Obiedziński, R. Olszak, Z. Poprawski, Z. Śluzar.

Recenzje:

L. Flaszen, *Recenzja żywcem przepisana*, „Echo Krakowa” 1957, nr 291; H. Vogler, *Dużo entuzjazmu i trochę wątpliwości*, „Dziennik Polski” 1957, nr 298; J. Zagórski, *Rapsodycy już grają*, „Kurier Polski” 1957, nr 83; T. Kudliński, *Powrót Rapsodyków*, „Tygodnik Powszechny” 1957, nr 48; Z. Greń, *Legends złote lecz fałszywe*, „Życie Literackie” 1957, nr 50; J. Budzyński, *Impresje na ogół optymistyczne*, „Zebra” 1957, nr 15; J.P. Gawlik, *Teatr Rapsodyczny otwarty*, „Nowa Kultura” 1957,

Teatr Rapsodyczny, 1957, Legendy Złote i Błękitne J. Słowackiego, na fot. od lewej: D. Michałowska, K. Prade, M. Pabisiówna, fot. A. Drozdowski

nr 51/52; A. Topolnicka, *Teatr Rapsodyczny znowu otwarty*, „Słowo Powszechne” 1957, nr 304; O. Jędrzejczyk, *Czy poezji trzeba ufać?*, „Gazeta Krakowska” 1957, nr 305; W. Wnuk, *Teatr Rapsodyczny redivivus*, „Kierunki” 1958, nr 3; J. Majda, *Teatr żywego słowa*, „Za i Przeciw” 1958, nr 5; H. Vogler, *Przeszłość i współczesność Teatru Rapsodycznego*, „Teatr” 1958, nr 11; J. Skowrońska - Feldmanowa, *Uczmy się od Rapsodyków*, „Teatr Ludowy” 1958, nr 6/7.

(...) Teatr Rapsodyczny od pierwszego zaraz dnia swego powtórnego istnienia włączył się w nurt całej problematyki naszego politycznego i kulturalnego tysiąclecia w sposób dla siebie najwłaściwszy. To jest zasługa, o której nie wolno milczeć. Jest to równocześnie wyraz tego, jakimi kategoriami myśli się w tym teatrze. Ale właśnie ten sposób myślenia niesie równocześnie próbę sił: czy społeczeństwo potrafi podchwycić i ocenić to, że w owym teatrze trzyma się rękę na pulsie wielkich spraw narodu? Czy teatr potrafi właśnie z tych pozycji włączyć się w życie społeczeństwa i stać się mu potrzebny? To jest owa zasadnicza próba sił.

Sprawa początku chrześcijaństwa w Polsce mogłaby oczywiście znaleźć, inne jakieś ujęcie. Wybierając właśnie to, Kotlarczyk starał się ujawnić, jak przez Słowackiego płynął przede wszystkim żywy nurt niezmiennej tradycji historycznej, która jest wspólnym skarbem całego narodu – jak ów nurt wyraźnie się ostał pod nalotem idei filozoficznych, oraz co zyskał w oparciu poetyckiej transformacji. Jest

przy tym rzeczą znamioną, jak ściśle owe losy Króla – Ducha w narodzie sprzęgły się w świadomości poety nie tylko z faktem przyjęcia chrześcijaństwa, ale z wyborem całego chrześcijańskiego systemu wartości moralnych usymbolizowanym w usunięciu pychy (Rzepicha) i jej pierworodnego syna. (...)

Fragment recenzji A. Jawienia, *Rapsody tysiąclecia*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 3.

A. Puszkina, *Eugeniusz Oniegin*, przekład: L. Belmont i J. Tuwim, dramaturgia, inscenizacja i reżyseria: M. Kotlarczyk, scenografia: T. Ostaszewski, muzyka: Z. Jeżewski, plastyka ruchu: B. Wolska i H. Duda, przy fortepianie: S. Brożek-Nowotarska, premiera: 11 I 1956 (wersja III), liczba przedstawień: 55.

Odsada: I. Gajdarska, D. Jodłowska, Ł. Karelus-Malska, D. Michałowska, Z. Gorzowski, M. Kotlarczyk, T. Malak, R. Olszak, Z. Poprawski.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Recenzja sprzed 9 lat*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 26; O. Jędrzejczyk, *Najprawdziwsza Tatiana*, „Przyjaźń” 1958, nr 14; J. Skowrońska-Feldmanowa, *Uczmy się od Rapsodyków*, Teatr Ludowy 1958, nr 6/7.

Byron, *Don Juan*, przekład: E. Porębowicz, dramaturgia, inscenizacja i reżyseria: M. Kotlarczyk, muzyka: Z. Jeżewski, scenografia: U. Gogulska, współpraca inscenizacyjna: D. Michałowska, plastyka ruchu: B. Wolska, kierownictwo muzyczne: S. Brożek-Nowotarska, premiera: 15 III 1958, liczba przedstawień: 70.

Odsada: I. Gajdarska, M. Grodyńska, D. Jodłowska, Ł. Karelus-Malska, D. Michałowska, R. Machowski, C. Meissner, A. Morstin, R. Olszak, Z. Poprawski.

Recenzje:

O. Jędrzejczyk, *Don Juan – tak i nie*, „Gazeta Krakowska” 1958, nr 68; H. Vogler, *Don Juan contra Król – Duch*, „Dziennik Polski” 1958, nr 73; T. Kudliński, *Rapsodyczny Don Juan*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 13; J. Zagórski, *Nowe osiągnięcia krakowskie. Zabawa kostiumowa*, „Kurier Polski” 1958, nr 102; H. Vogler, *Przeszłość i współczesność Teatru Rapsodycznego*, „Teatr” 1958, nr 11.

Homer, *Odyseja*, przekład: J. Parandowski, dramaturgia, inscenizacja i reżyseria: M. Kotlarczyk, muzyka: J. Kaszycki, scenografia: U. Gogulska, współpraca reżyserska: D. Michałowska, plastyka ruchu: B. Wolska, kierownictwo muzyczne: S. Brożek-Nowotarska, prapremiera: 28 VI 1958, liczba przedstawień: 124.

Odsada: D. Jodłowska, A. Kurczab, E. Lubowiecka, K. Rutkowska, K. Serusiówna, K. Wiśniowska, L. Żabińska, J. Chomicz, Z. Gorzowski, J. Leśniewski, R. Machowski, T. Malak, C. Meissner, A. Morstin, T. Obiedziński, R. Olszak, Z. Poprawski, Z. Śluzar.

Recenzje:

J. Zagórski, *Proza grzmiąca heksametrem*, „Kurier Polski” 1958, nr 155; H. Vogler, *Trzecia premiera Teatru Rapso-*

dycznego, „Dziennik Polski” 1958, nr 212; T. Kudliński, *Odyseja na współczesnej scenie*, „Tygodnik Powszechny” 1958, nr 29; S. Stefański, *Odyseja u krakowskich Rapsodyków – wrażenia i uwagi*, „Słowo Powszechne” 1958, nr 185.

W lutym 1959 roku spektakl obejrzała publiczność Bydgoszczy, Torunia, Włocławka i Inowrocławia.

Wydarzenia sezonu:

Prasowa batalia o Teatr Rapsodyczny:

(zsm), *Teatr którego chcemy*, A. Gołubiew, *To nie jest sprawa personalna*, A. Jawień, *Dramat słowa i gestu*, „Tygodnik Powszechny” 1957, nr 14; B. Gemrot *Kraków – miasto nieznanne. Sprawy wstydlive*, „Gazeta Krakowska” 1957, nr 68; *List otwarty Mieczysława Kotlarczyka do Wacława Nowakowskiego*, „Dziennik Polski” 1957, nr 67; A. Topolnicka, *Teatr Rapsodyczne po raz trzeci rozpoczyna od początku*, „Słowo Powszechne” 1957, nr 77; (bz), *W przededniu otwarcia Miejskiego Teatru Rapsodycznego*, „Echo Krakowa” 1957, nr 257; K. Zbijewska, *Przed otwarciem Teatru Rapsodycznego*, „Dziennik Polski” 1957, nr 258; K. Zbijewska, *Teatr Rapsodyczny w Krakowie znowu gra*, „Teatr i Film” 1957, nr 14

11 września 1957 roku w „Dzienniku Polskim” ukazała się rozmowa z dyrektorem M. Kotlarczykiem pt., *Teatr Rapsodyczny i nie tylko rapsodyczny*; rozmawiała D. Jakubiec; 3 listopada 1957 roku w „Życiu Literackim” ukazał się wywiad J.P. Gawlika z M. Kotlarczykiem pt. *Rozmowa z M. Kolarczykiem*; 1 grudnia 1957 roku w „Tygodniku Powszechnym” ukazała się rozmowa Z. Starowiejskiej-Morstinowej z dyrektorem M. Kotlarczykiem pt. *W Teatrze Rapsodycznym*.

PAŃSTWOWY TEATR MŁODEGO WIDZA

od października 1957 roku przemianowany na:

PAŃSTWOWY TEATR ROZMAITOŚCI

ul. Karmelicka 4

Dyrektor i kierownik artystyczny: Maria Billizanka

Kierownik literacki: Wiesław Gorecki

Teatr prowadził stały objazd województwa krakowskiego.

Premiery:

W. Szekspir, *Komedja omyłek*, przekład: J. Kasprówic, inscenizacja i scenografia: K. Mikulski, reżyseria: M. Daszewski, kostiumy: L. Minticz, muzyka: W. Kilar, premiera: 31 VIII 1957.

Obsada: H. Bełkowska, E. Drozdowska, I. Kozłowska, I. Orska, M. Zającówna, J. Barański, Z. Bebak, E. Fedorowicz, A. Gazdeczka, Z. Hellebrand, H. Korbut, I. Krasicki, T. Luberadzki, J. Mayzel, J. Niwiński, J. Sagan, S. Zachara.

F. Goodrich i A. Hackett, *Pamiętnik Anny Frank*, przekład: M. Meller i K. Puzyna, inscenizacja i reżyseria: J. Merunowicz, scenografia: J. Jeleński, premiera: 19 X 1957.

Obsada: H. Bełkowska, B. Dolińska, E. Drozdowska, M. Fijałkowska (PWST), N. Karasińska, I. Orska, E. Fedorowicz, Z. Hellebrand, A. Kozak, J. Niwiński, A. Wichura.

Z. Rogoszówna, *Kalif bocian*, adaptacja: J. Rogosz-Walawska, inscenizacja i reżyseria: M. Billizanka, muzyka: A. Kitschmann, oprawa plastyczna: A. Stopka, okład tancerzy: M. Kopiński, premiera: 21 XII 1957.

Obsada: J. Bujańska, A. Czerny, B. Dolińska, Z. Kordasiewicz, I. Kozłowska, Z. Lubartowska, K. Lutówna, M. Malinowska, Z. Weiss, L. Wyrobcówna, M. Zającówna, Z. Bebak, S. Chmielach, E. Fedorowicz, J. Krasicki, H. Liburski, J. Sagan, F. Sodowski, B. Śmiałowski, T. Tarnowski, S. Zachara.

E. Scribe, E. Legouve, *Walka kobiet*, opracowanie: A. Grzymała-Siedlecki, inscenizacja i reżyseria: J. Merunowicz, scenografia: J. Jeleński, A. Sell, premiera: 9 II 1958.

Obsada: J. Bujańska, I. Massalska, S. Chmielach, H. Liburski, A. Ritter, F. Sodowski.

Molier, *Szelmowskie sztuczki Skapena*, przekład: T. Boy-Żeleński, reżyseria i opracowanie pantomimiczne: A. Witkowski, muzyka: Z. Jeżewski, oprawa plastyczna: K. Mikulski, premiera: 23 IV 1958.

Obsada: E. Drozdowska, I. Kozłowska, K. Plucińska, I. Wiśnińska, M. Zającówna, J. Baranowski, Z. Bebak, E. Fedorowicz, A. Gazdeczka, A. Kozak, J. Sagan, T. Tarnowski.

P. Malarewski, *Czarodziejska rzepka*, przekład i opracowanie tekstu: Z. Bebak, adaptacja i reżyseria: M. Billizanka, muzyka: T. Dobrzański, scenografia: J. Jeleński, układ tancerzy: Z. Lubartowska, premiera: 13 VI 1958.

Obsada: A. Czerna, B. Dolińska-Grabowska, Z. Lubartowska, K. Lutówna, M. Malinowska, L. Wyrobcówna, J. Żmudzińska, Z. Bebak, J. Peters, A. Ritter, B. Śmiałowski, S. Zachara.

Imprezy pozaplanowe:

R. Flers, G. Caillavet, *Ładna historia*, reżyseria: M. Billizanka, scenografia: J. Jeleński, premiera: 11 III 1958.

Spektakle kontynuowane:

M. Kann, *Zaklęty jawor*, premiera: 6 VI 1957.

Molier, *Pocieszne wykwintnisie*, *Szata weselna*, premiera: 23 VI 1957.

D. Szafranek, *Czy mamy się rozejść*, premiera: 11 XII 1957.

Wydarzenia sezonu:

21 września 1957 roku na scenie Teatru Młodego Widza wystąpiła chilijska pieśniarka Margot Loyola.

24–26 września 1957 roku na scenie Teatru Młodego Widza wystąpił gościnnie Teatr de Poche z Brukseli prezentując spektakle: *Elektra* Sokratesa i *Krąży zło* J. Audibertiego.

7–8 czerwca 1958 roku na scenie Teatru Rozmaitości wystąpił wrocławski Teatr Pantomimy.

Teatr Muzyczny – Opera, 1957, Cyrulik sewilski G. Rossini, T. Wessely – Rozyna, K. Pustelak – Almaviva, fot. F. Nowicki

KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO OPEROWE

(do 31 XII 1957)

Scena operowa w Teatrze im. J. Słowackiego,
pl. św. Ducha 1

Dyrektor: Marian Kramarski (do 31 XII 1957)

Kierownik artystyczny: Tadeusz Krzemiński
(do 31 XII 1957)

MIEJSKI TEATR MUZYCZNY – OPERA

(od 1 I 1958)

Scena operowa w Teatrze im. J. Słowackiego,
pl. św. Ducha 1

Dyrektor i kierownik artystyczny: Mieczysław Drobner

Premiery:

Cyrulik sewilski, muzyka: G. Rossini, libretto: C. Sterbini, wg P. Beaumarchaisa, kierownictwo muzyczne: J. Katlewicz, inscenizacja i reżyseria: A. Wolak, scenografia: W. Krakowski, premiera: 23 IX 1957, liczba przedstawień: 43.

Wykonawcy głównych ról: *Almaviva* – K. Pustelak, J. Żelobowski, (R. Atakiszijew); *Bartolo* – W. Malec-Malczewski, Z. Melanowski; *Rozyna*, J. Stano, J. Romańska, T. Wessely; *Brasilio* – S. Lachowicz, W. Jurek (J. Łukowski, T. Popescu); *Figaro* – A. Szybowiski, A. Wolak, (E. Banaszczyk, A. Woźniczko).

Dyrygent – J. Katlewicz, Z. Chwedczuk.

Halka, muzyka: S. Moniuszko, libretto: W. Wolski, kierownictwo muzyczne: Z. Chwedczuk, chórmistrz: S. Gałoński, reżyseria: J. Merunowicz, choreografia: M. Kopiński, Z. Pieńkowski, scenografia: K. Frycz, W. Długosz, premiera: 17 III 1958, liczba przedstawień: 189.

Wykonawcy głównych ról: *Halka* – T. Żylis-Gara, Z. Jaskała, Z. Jędrzyszkiewicz, A. Kościelniak, S. Marciniak, H. Szubert (M. Fołtyn, B. Kinasz-Mikołajczak, H. Rumowska, Z. Sonnenberg); *Zosia* – T. Wessely, L. Jęczmionka, C. Karpińska, S. Zachariasz; *Jontek* – B. Pawlus, R. Węgrzyn (W. Damieniecki, L. Finze, J. Orłowski, B. Paprocki, Z. Platt, S. Starzyk); *Janusz* – A. Szybowiski, W. Malczewski, Z. Melanowski, A. Wolak (W. Głodek, A. Hiolski, Z. Rybak); *Stolnik* – T. Podsiadło, J. Łukowski, W. Gołobów, A. Kaznowski, J. Majgier, (M. Marchut).

Dyrygent – Z. Chwedczuk, S. Gałoński, J. Katlewicz, R. Mackiewicz.

Spektakle kontynuowane:

Madame Butterfly, muzyka: G. Puccini, libretto: L. Illica, G. Giacosa, premiera: 10 V 1956.

OPERETKA TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ

TEATRU MUZYCZNEGO (do 31 XII 1957)

Scena: Dom Żołnierza, ul. Lubicz 48

Dyrektor: Anatol Wroński (do 31 XII 1957)

Kierownik artystyczny: Jerzy Gert (do 31 XII 1957)

MIEJSKI TEATR MUZYCZNY – OPERETKA

(od 1 I 1958)

Scena: Dom Żołnierza, ul. Lubicz 48

Dyrektor: Mieczysław Drobner (od 1 I 1958)

Kierownik artystyczny: Anatol Wroński (od 1 I 1958)

Premiery:

Wiktoria i jej huzar, muzyka: P. Abraham, libretto: wg E. Földesa opracował W. Krzemiński, kierownictwo muzyczne: A. Kluczniok, chórmistrz: T. Dobrzański, inscenizacja: A. Wroński, reżyseria: K. Fabisiak, choreografia: M. Kopiński, scenografia: J. Boni-Marczyńska, premiera: 14. V 1958, ilość przedstawień: 127.

Wykonawcy głównych ról: *John Cunlight* – S. Holly, Z. Miłkowski; *Wiktoria* – I. Borowicka, C. Karpińska, R. Rode; *Ferri* – E. Adler, K. Rogowski; *Lia San* – R. Rode, E. Wodecka; *Riqette* – B. Dolińska-Grabowska, Z. Weisówna; *Kotlay* – R. Węgrzyn; *Janczi* – W. Koterba; *Burmistrz* – T. Kąkolewski, Z. Miłkowski.

Dyrygent – T. Dobrzański, A. Kluczniok.

Spektakle kontynuowane:

Księżniczka cyrkówka, muzyka: E. Kalman, libretto: wg J. Brammera i A. Grunwalda, premiera: 18 IX 1956.

Noc w Wenecji, muzyka: J. Strauss, libretto: wg F. Zella i R. Genée, premiera: 15 VI 1957.

Teatr Muzyczny – Operetka, 1958, *Wiktoria i jej huzar*, I. Borowicka – Wiktoria, R. Węgrzyn – Koltay, fot. H. Hermanowicz

PAŃSTWOWY TEATR LALEK GROTESKA

ul. św. Jana 6

Dyrektor i kierownik artystyczny: Zofia Jarema

Kierownik literacki: Tadeusz Kwiatkowski

Kierownik plastyczny: Kazimierz Mikulski

Kierownik muzyczny: Lucjan M. Kaszycki

Teatr prowadzi stałą objazd województwa krakowskiego.

Premiery:

F.G. Lorca, *Romans Perlimplina i Belisy*, przekład: Z. Szleyen, reżyseria: L. Śmigieński, scenografia: L. Minticz i J. Skarżyński, muzyka: Z. Jeżewski, premiera: XI 1957.

Obsada: M. Korska, M. Kotula, A. Tomschey, F. Puget, L. Śmigieński, T. Walczak.

G. Miklaszewski i W. Jarema, *Cyrk Tarabumba*, reżyseria: W. Jarema, dekoracje: K. Mikulski, J. Skarżyński, A. Stopka, J. Szymański, lalki: Z. Jarema, K. Mikulski, L. Minticz, J. Skarżyński, muzyka: Z. Jeżewski, premiera: XII 1957.

M. Kownacka, *Szewe Dratewka*, adaptacja i reżyseria: W. Jarema, scenografia: K. Mikulski, J. Skarżyński, muzyka: K. Penderecki, premiera: IV 1958.

Obsada: B. Falińska, E. Fedorowicz, H. Szymańska, L. Zgut, L. Żabińska, J. Chomicz, Z. Kobyłt, F. Miecznikowski, S. Urbaniak.

Spektakl był pracą dyplomową absolwentów Oddziału Lalkarskiego PWST im. Ludwika Solskiego w Krakowie.

Teatr Groteska, 1957, *Cyrk Tarabumba* W. Jarema, G. Miklaszewski, na fot. T. Walczak, J. Giustiniani, fot. nieznan.

E. Tudorowska i W. Mielalnikow, *Ptasie mleko*, reżyseria: L. Śmigieński, dekoracje: K. Mikulski, lalki: J. Skarżyński, muzyka: Z. Jeżewski, premiera: VII 1958.

Obsada: E. Barańska, S. Górniak, I. Römer, K. Żylińska, J. Juchniewicz, L. Kubanek, T. Majewski, B. Morgan, A. Ryl-Krystianowski, S. Słomka.

Wydarzenia sezonu:

W lutym 1958 roku Teatr Groteska wystąpił w Wiedniu prezentując następujące widowiska lalkowe: *Gdyby Adam był Polakiem*, *Noc cudów*, *Orfeusz w piekle* K.I. Gałczyńskiego oraz *Cyrk Tarabumba* G. Miklaszewskiego i W. Jaremy.

W maju 1958 roku Teatr Groteska wystąpił na I Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek w Bukareszcie. Zofia Jarema i Władysław Jarema otrzymali nagrodę i srebrny medal za reżyserię następujących sztuk: *Gdyby Adam był Polakiem*, *Noc cudów*, *Orfeusz w piekle* K.I. Gałczyńskiego oraz *Cyrk Tarabumba* G. Miklaszewskiego i W. Jaremy.

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA TEATRALNA im. LUDWIKA SOLSKIEGO

ul. Bohaterów Stalingradu 3

Rektor: Tadeusz Burnatowicz

Dziekan Wydziału Aktorskiego: Władysław Woźnik

Kierownik Oddziału Lalkarskiego: Eugeniusz Fulde

Dziekan Wydziału Reżyserii: Władysław Krzeмиński

Spektakle dyplomowe Wydziału Aktorskiego:

Molier, *Uczone białogłowy*, reżyseria: Z. Mrożewski, premiera: III 1958.

S. Wyspiański, *Sędziowie*, reżyseria: T. Burnatowicz, premiera: 1958.

P. Mérimée, *Kobieta jest diablem*, reżyseria: J. Grotowski, premiera: VI 1958.

S. Miller, *Czarownice z Salem*, reżyseria: H. Gryglaszewska, premiera: 1958.

Teatr 38, 1957, *Końcówka* S. Becketta, A. Skupień – Ham, A. Stec – Clor, fot. W. Plewiński

Spektakle dyplomowe Oddziału Lalkarskiego:

M. Kownacka, *Szewe Dratewka*, reżyseria i adaptacja: W. Jarema, lalki i dekoracje: K. Mikulski i J. Skarżyński, muzyka: K. Penderecki, premiera: 13 IV 1958.

F. G. Lorca, *Szopka don Cristobala*, reżyseria: J. Wolski, scenografia: K. Mikulski i J. Skarżyński, muzyka: Z. Jeżewski, premiera: 1958.

TEATR POWSZECHNY

im. STANISŁAWY WYSOCKIEJ

(Państwowe Przedsiębiorstwo Imprez Estradowych)

Bez własnej sceny.

Dyrektor: Bolesław Pirożyński

Kierownik artystyczny: Kazimierz Barnaś

Teatr prowadzi działalność objazdową na terenie województwa krakowskiego.

Premiery:

W. Moberg, *Żona*, przekład: Z. Łanowski, inscenizacja i reżyseria: W. Woźnik, scenografia: J. Setkowicz, premiera: 2 II 1958.

E. Rostand, *Cyrano de Bergerac*, przekład: M. Konopnicka i M. Zagórski, opracowanie dramaturgiczne: K. Barnaś, inscenizacja i reżyseria: W. Nowakowski, oprawa plastyczna: J. Jeleński, premiera: 1 IV 1958.

TEATR 38

Rynek Główny 8

Kierownik artystyczny: Waldemar Krygier

Aktorzy: B. Jasińska, I. Wollen, J. Butrymowicz, W. Ciszewski, Z. Horawa, M. Janowski, S. Jantas, K. Kumor, M. Prus, R. Rzepecki, A. Skupień,

A. Sosenko, A. Stec.

Premiery:

S. Beckett, *Końcówka* i *Akt bez słów*, inscenizacja i reżyseria: W. Krygier, prapremiera polska: 14 listopada 1957.

W lutym 1958 roku spektakl prezentowano w Łodzi i Warszawie, w listopadzie 1959 we Wrocławiu.

M.D. Ghelderode, *Krzysztof Kolumb*, przekład: Z. Stolarek, inscenizacja i reżyseria: W. Krygier, prapremiera polska: 30 I 1958.

W lutym 1958 spektakl prezentowano w Łodzi i Warszawie.

R. Vailland, *Dziwna zabawa*, przekład: S. Brucz, adaptacja, inscenizacja i reżyseria: W. Krygier, premiera: 6 III 1958.

K.K. Baczyński, *Serce jak obłok*, inscenizacja i reżyseria: W. Krygier, premiera: 10 IV 1958.

T. Boy-Żeleński, K.I. Gałczyński, J. Harasymowicz, *Jubileusz*, inscenizacja i reżyseria: W. Krygier, premiera: 13 VI 1958.

TEATR KOLEJARZA ZZK

ul. Bocheńska 7

Dyrektor: Marian Zajączkowski

Premiery:

R. Benetzky, *Rozkoszna dziewczyna*, przekład: J. Tuwim, reżyseria: S. Szymanowicz, scenografia, M. Kołodziej, choreografia: J. Paruźnik, opracowanie muzyczne: S. Matuszyk, premiera: IX 1957.

J. Zawieyski, *Rozdroże miłości*, reżyseria: E. Białek-Załucki, scenografia: M. Kołodziej, premiera: XI 1957.

Nitouche, muzyka: F. Hevre, libretto: H. Meilhac, przekład, W. Rapacki, reżyseria: E. Białek-Załucki, scenografia: M. Kołodziej, choreografia: J. Paruźnik, premiera: III 1958.

E. Raymond, *Jej pierwszy dancing*, przekład: E. Gałuszkowa-Sicińska, reżyseria: S. Szymanowicz, scenografia: T. Grondal, premiera: VII 1958.